

Socialdepartementet
s.registrator@regeringskansliet.se
s.fs@regeringskansliet.se

Yttrande över slutbetänkandet Nästa steg på vägen mot en mer jämlik hälsa – Förslag för ett långsiktigt arbete för en god och jämlik hälsa (SOU 2017:47)

(Dnr S2017/03553/FS)

Skolinspektionen har beretts möjlighet att yttra sig över *Nästa steg på vägen mot en mer jämlik hälsa*. Myndigheten har inga synpunkter på utredningens förslag till åtgärder som främjar god och jämlik hälsa.

Skolinspektionen ser allvarligt på att brister i elevernas tillgång till elevhälsa nu är det vanligaste problemet som myndigheten ser i sin tillsyn och granskning. Särskilt tydliga är de brister som gäller elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete. Skolinspektionen vill i sammanhanget uppmärksamma utredningen på situationen för vissa nyanlända elever.

Av Skolinspektionens kvalitetsgranskning 2017 *Språkintröduktion i gymnasieskolan* (dnr 400-2015:6585) framgår att tillgången inte möter behovet för de elever som studerar på språkintröduktion, ett intröduktionsprogram på gymnasieskolan. Eleverna är ofta ensamkommande ungdomar och en stor andel har erfarenheter som påverkar deras psykiska hälsa. Granskningen visar att många av skolorna inte kan tillgodose elevernas behov av elevhälsans samlade kompetens. Elevhälsan på många av skolorna uttrycker också att de har svårigheter att över huvud taget hinna med det åtgärdande arbetet. Trots att det ökade elevantalet medfört att man på vissa platser utökat elevhälsan, räcker det inte till. Det råder även brist på personal med rätt kompetens inom detta yrkesområde.

Likaså uttrycker befintlig personal på vissa av skolorna att de inte har kompetensen för att hantera de trauman som en del elever varit med om. Inte sällan behöver barn- och ungdomspsykiatriin involveras. I flera kommuner uttrycker elevhälsan även en önskan om förbättrad samverkan med boendena, socialtjänst och barn- och ungdomspsykiatriin för att eleverna så snabbt som möjligt ska få hjälp av rätt instans och inte riskera att falla mellan stolarna.

Skolinspektionen finner det problematiskt att dessa elevers hälsa får stå tillbaka för skolornas organisatoriska svårigheter. Skolinspektionen anser därför att frågan om nyanlända barns och elevers psykiska hälsa måste uppmärksammas i högre utsträckning än vad som sker idag. En elev med psykisk ohälsa kan ha större utmaningar med att tillgodogöra sig undervisningen och därmed minskar elevens livschanser ytterligare.

Huvudmän och skolor behöver därför organisera elevhälsans arbete på ett mer ändamålsenligt sätt. De behöver också öka kunskaperna om skyddsfaktorer som kan leda till att elever utvecklar eller bibehåller psykisk hälsa samt om vilka riskfaktorer som kan påverka elevers hälsa och lärande i negativ riktning. I det utvecklingsarbetet kan skolpsykologen ha en betydligt mer aktiv roll.

För en mer utförlig problembeskrivning hänvisar myndigheten till den nämnda kvalitetsgranskningen.

Utredaren Cecilia von Otter och juristen Lars Söderberg har deltagit i ärendets slutliga handläggning. Utredaren Charlotte Wieslander har varit föredragande.

Tommy Lagergren
Biträdande generaldirektör